

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lars Wallin
 Härad: _____ Adress: Ystads gat. 2, Hälslingborg
 Soeken: Hälslingborg Berättat av: Densamme
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1900 i Hälslingborg

<u>Julgranen.</u>	<u>s. 1-2.</u>	<u>H. G. 17.</u>
<u>Enrisbuskar vid trappuppgången.</u>	<u>s. 2.</u>	
<u>Havreärv uppsatt på gården.</u>	<u>s. 2.</u>	<u>H. G. 3</u>
<u>Advent.</u>	<u>s. 3.</u>	
<u>Lusciafirandet.</u>	<u>s. 3.</u>	<u>L. U. F. 34.</u>
<u>Andra julsedev.</u>	<u>s. 3-4.</u>	
<u>Meandel i gröten.</u>	<u>s. 3.</u>	
<u>Grötkin.</u>	<u>s. 4.</u>	
<u>Jullappar.</u>	<u>s. 4.</u>	
<u>Jullekar.</u>	<u>s. 4.</u>	<u>H. G. 2.</u>
<u>Långer vid julen.</u>	<u>s. 5.</u>	

Skriv endast på denna sida!

TILL LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV.

LUND.

Under tecknad sänder härmed ett litet föbök till svar på Edra cirkulär L. U. F. 54.-H. G. 17.

JULGRANEN.

1. Nej.
2. Jag skall försöka till nästa jul.
3. Jag är född i Hälsingborg 1900. Vi ha haft julgran så länge jag minns.
4. numera vill vi helst att granen skall vara grovbarrad och symetrisk, min barndom var det ej så noga. Granen togs in julafton och kläddes av barnen. Numera togs den in lilljulafton och kläddes av far.
5. Julgransfoten var av trä, ibland omalad, någon gång grön. Nu använde vi en fot av gjutjärn.

6. Granen kläddes med ljudkarameller, girlander, papperskorgar, kek, äpplen, flaggor, bomull, glitter bollar, lyktor och klockor av glas.

7. I mitt föräldrahem var det en stor flagga i toppen. I min husthus hem hade de en sort's mölla med klockor som kom i rörelse och spelade på grund av värmen från tända ljus som satt rakt under densamma. Nu använde vi en stjärna av glitter.

8. Vi hade ljushälsare av ståltrådspiralier enl. vidstående skiss. För att hålla ljusen upprättk hängdes en tyngd t. ex. ett äpple el. dylikt i hållaren.

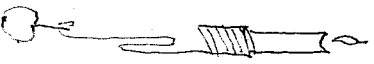
9. Sista söndagen före jul arbetades hela dagen med att göra papperskarameller och dylikt. Vi köpte hos sockerbagaren långa stänger karameller som skars i bitar. Vitt och rött silkepapper lades tillhopa och klipptes i fransar i båda ändarna. Karamellerna virades först in i ett stycke styvt papper, därpå omvirades det utklippta rött och vita silkepapperet som hopklistrades med en smal remsa glanspapper i en spiral runt om. Av en sytråd gjordes en ögla att hänga de. Det var barnens göra.

Julgranskex med påklittrade bilder och snöre att hänga dem i köptes färdiga. Papperskorgar av rött och vitt, gult o blått glanspapper tillverkades också. I korgarna lades nötter. Karamellerna åts ju upp men korgarna och det övriga gömdes i en byrålåda. Vi barn ägde ej något därav.

10. På julafton skulle man absolut dansa kring granen och då skulle ljusen vara tända. Nu ha vi elektrisk ljus.

11. Vid julgransplundringen voro vanligtvis bara familjemedlemmarna med.

Det dansades och lektes först, därefter plundrades grat vilket alltid gjordes av far. Götterna nåades upp i ett högar med lika mycket i varje, och så fick vi barn vara en hög götter. Numera hänga vi ej så mycket åttert i granen. Vid plundri

M. 7139:2

11. Föbbs.

Räcker där för ej gotterna till, utan vi få då inköpa me
Vi ha endast två barn, till plundringen brukar deras
kusiner och vars en av deras kamrater inbjudas.

12. Där på bars granen ut, och då skulle vi alla hjälpas åt,
från den störste till den minste, och så sjöngs visan:

Nu är glada julen slut slut slut
julegranen bäres ut ut ut,

men till nästa år igen
kommer han vår gamle vän
ty det har han lovat.

Så hurrades det för julgranen, och vi dansade i ring
nere på gården runt granen för sista gången.

Granen låg vanligtvis kvar på backen tills någon av o
pojkar behövde en brodd till att styra kälken, eller s
vi kallade den, "laddikan";

13. Nej.

14. Ej i mitt hem I min hustrus hem sattes enrisbuskar vi
trappuppgången, granis att torka fötterna på.
Havrekärrva uppsattes på en stång på gården.

Högaktningfullt

Tove Wallin

Svar på cirkulär L. U. F. 34.

1. Jag har, skänkt till sägandes, ej förrän nu haft kännedom om innebörden av Advent. Till denna julen köpte min hustru en sorts julalmanacka kallad Barnens Adventskalender, utgiven av Treklövern, off. organ för Sv. Flickors Scoutförbund, ritad av Anna Stenberg Masolle. Denna föreställde en bondgård med barn i arbete. Dörren och fönsterluckor, voro numrerade fr. 1-2, och kunde öppnas. Inanför voro så andra bilder symboliskt respektive dag och vad som hörde samman med den. Våra barn voro mycket intresserade och tyckte det var ande att få öppna luckorna, och få se vad som illustrerades dagen. Vi ha förut sett något liknande, fast hemgjort, i Danmark (Hälsingör).
2. Lucia har ej firats särskilt, men då vår flicka i skolan var med som Luciaövertarskade hon oss en gång med kaffe på sängen och ett ljus i handen. Inomk föreningslivet har det däremot de sista 10-15 åren varit ganska allmänt.
3. Till julen skulle alltid mitt föräldrahem göras rent öv allt, tavelramarna bronseras, golven fernissas etc. Numera göres storskidningen på vår och höst i stället, ju beroende på att vi vill ej ha en uttrötta husmor på julaften. Bakningen av vetebröd och kakor var en sak som sa sin prägel på dagarna före jul. Likaså kokningen av skinka och rödbetor samt br
4. Se sid 2 punkt 14.
5. Ingenting från föräldrahemmen. I vårt hem ha vi en köpt julbock av halm, en sjuarmad hemgjord ljusstake av trä. En rund duk av säckväv, broderad med stjärnor och "God Jul", att ställa julgranen på. Hemmasjorda girlander bestående av 25-30 olika figurer utklippta av glaspapper, hängande i röda silkeband från takörnen till lampkronan.
6. Se sid. 1-2.
7. På julaftons eftermiddag. Bordsdekorationen består av: Två stora ljus, en broderad bordlöpare med julgrisar och "God Jul". Ett ljus till varje kuvert. Vi ha på flera ställen sett julkrubbor, tomtegrötter av bomull, en liten bondgård i miniatyr, men ha ej själva något sådant.
8. Doppardagen, eller som vi kallade den, lillejulaften fick vi ej någon särskild middag, vi doppade grovbröd i späd som skinkan kokt i. Rödbetor och sylta fick utfylla målt. Så gör vi även nu. Till julaften skulle och skall det alltid finnas lutfis risgröt, rödbetor och brunkål. I mitt hem även rödkål. I min hustrus hem serverades alltid mandelmusslor med björnbärssylt till dessert. Mandel i gröten fanns såväl jul, nyårs som tretton Den som fick mandeln skulle enl. Folktron bli gift innan nästa jul. Vi ha mandel i gröten.

Forts.

No. 7139: 4.

Handl. Wallin i Kr.
Kobbeberg
1941

Handl. Wallin i Kr.
Kobbeberg
1900
Bok. Rensningsarb. 1900
Kobbeberg

8. Forts. Grötröm användes också, men det blir ibland svår-
att hålla bestämmelsen om att någon ej fick gröt utan i
I de flesta fall gamla, men ibland kunde det bli nya fir
Ex. Denna gröt är kokt i en gryta och ej i en spann,
Gud välsigne Elsa och hennes man.
Nytt: Tänk om hela jorden flöt av söt blött risengröt.

9. Julhelgen börjar i och med att husmor dukar bordet.
Vi gå ihland i julottan.

10. I våra föräldrahem utdelades julklappar. Jultomte fanns
Julklapparna utdelades så länge barnen voro små, de äro
nu 13 år, av mig utklädd som tomté. Första gången 1927.

I min hustrus hem skulle det diskas innan utdelningen,
vi delar ut klapparna omedelbart efter måltiden.

Julklappsrim förekommer på de flesta julklapparna
Ex. en ljusstake: För mörkret behöver Ni ej vara rädda
för här kommer Tomten med ljus at mor

11. Jullekar från min barndom:

Vi satt i en krets och höll i ett snöre på vilket var
en ring. Ringen smusslades från den ena till den andra
under det vi sjöng: Demna daler den skå vandra från de
till den andra, låt den gå låt den gå, låt den aldrig st
stå. Ser du jag har (r)ingen, ser du jag har (r)ingen,
ser du jag har ringen jag.

Nu gällde det för den som stod in i ringen att försöka
gissa eller se vem som hade ringen i sina händer. Lycks
detta, fick den som hade ringen vara den sökande.

Gömma ringen under säng.

En deltagare fick gå ut MÅF medan de övriga gömde en ri
någonstans i rummet. Han inkallades med att deltagarna
började sjunga en sång. Det gällde nu för denne att med
av om sängen var kraftig eller svag finna ringen.

Var han nära ringen så att den "brände", sjöngs kraftig
var han långt ifrån sjöngs det svagt.

Gissa nötter:

Min so har grissat. Det har min mä.

Hur många grissar fick du?

Då skulle man gissa. Blev det rätt fick man den andre
nötter, eljest fick man lägga till så det bev så som
gissat.

Ett annat sätt:

Man lade några nötter på bordet. En deltagare gick
De som voro inne pekade ut en särskild nött, så fick
den som var ute komma in och plocka till sig så många
nötter han kunde ända tills han kom till den utpekade
nöten då var det stopp. Det kunde hända att han tog
"farliga" nöten med det samma och då fick han nöja sig
med den.

Dansen kring granen vägrade ej så länge, det var ju ganska
eldfarligt, men man skulle absolut dansa kring den och de
blev det Nu är det jul igen. Anders Persa stua och så en
gåsarompa som helst skulle gå ut om färstun.

Numera är det kanske ända svårare med dansen kring grane
beroende på att man har för små rum, men vi dansa alltid
gång isynnerhet vid plundringen

Forts.

M 7139:5

12. Min hustru skulle alltid som barn gå i julottan, och då vara klädd i julklappskläder, och för övrigt vara hel på juldagen. Numera gå vi vanligtvis till mitt föräldra på juldagen.

13. Lillejulafton var dagen före julafton.

Jag minns en gång, troligen år 1927, hur en del pojkar voro utklädda kom och ringde på hos mina Svärför och ville hjälpa till att köra ut julen

Detta har jag eljest aldrig sett i samband med julen

14. Vi ha aldrig haft tjänare.

Sånger som vi brukade sjunga under julen: Du mörka gran
Raska fötter springa tripp-. Du hemmets jord.

Det var små granar med rimfrost på.

Numera dessutom: När juldagsmorgon glimmar. Stilla natt.

I förhoppning att det kan vara till någonliten nytta
tecknar med högsaktning

Ture Wallin

Järnsvarvare.

Ystadsгатan 2

HÄLSINGBORG.